

Algemene beschouwingen → Begroting 2009 → Start gemeente Kaag & Braassem

Voorzitter,

Dank u wel. Ook namens Evert Henrotte, die heeft gekozen voor de PvdA Kaag en Braassem in de toekomst, voer ik het woord. Vanavond is hij i.v.m. verantwoordelijkheden op zijn werk afwezig. Apart moment, we spreken over het financiële perspectief van het volgende jaar. Normaal hét moment waarop je beleidsaccenten kan verleggen en zorgen voor funding van je plannen en prioriteiten. Nu toch een (wat kortere) beschouwing met een compleet nieuwe dimensie, namelijk over een nieuwe, nu nog virtuele, gemeente. Een begroting waar wij als raad nú onze verantwoordelijkheid voor moeten nemen en alleen accenten moeten willen leggen op plaatsen waar dit mogelijk is, rekening houdend met vooral de onmogelijkheden. Het is nú vooral aan ons als raad er pragmatisch en samen voor te gaan!

Wij hebben de afgelopen weken contact gezocht met verschillende partijgenoten uit gemeenten die onlangs zijn gefuseerd. Gevraagd hoe ze dit proces hebben ervaren en waar wij lering kunnen trekken uit hetgeen zij hebben doorlopen. Ook hebben wij gevraagd hoe het proces van financieel harmoniseren daar in het vat gegoten is en of de financiële perspectieven van de gemeenten eenzelfde beeld vertoonde als nu bij ons het geval.

In het licht van die gesprekken kan ik meedelen dat wij het niet zo gek lijken te doen. Overal is er met name in de eerste jaren erg veel moeite ruimte te vinden voor nieuw beleid en ruimhartigheid. Vrijwel overal werken gemeenten (uit noodzaak) met een zeer beleidsarme begroting. De eerste jaren na de fusie is de tijd vooral nodig voor harmoniseren en het effectief en efficiënt maken van de organisatie. De financiële voordelen zijn overal ook pas na enkele jaren zichtbaar en gerealiseerd. Daarnaast blijkt ook overal waar een stuk is gepresenteerd zoals deze bij ons nu voorligt (deze kadernota) na het eerste jaar fusie nogal af blijkt te wijken van de realiteit. De eerste jaarrekening, en de tussentijdse rapportages, zullen dus spannend en belangrijk worden.

Er worden in de afzonderlijke begrotingen allerlei aannames gedaan, met de beste bedoelingen in beide gevallen. Onder alle bedragen uit die begrotingen zitten andere methodieken en andere grondslagen. Begrotingsposten zijn anders samengesteld en opgebouwd. Zo goed als nu mogelijk is er invulling gegeven aan het geven van een totaalbeeld. Maar de praktijk zal ook hier weerbarstig zijn. Na het eerste jaar komt echt in beeld hoe de situatie is en hoe we ervoor staan.

In deze wetenschap hebben wij ook deze beschouwing gemaakt. Van ons zult u een praktische aanpak kunnen verwachten en dit stuk niet, omdat er verkiezingen aankomen, belangrijker maken dan dat t is en met allerlei wensen komen die wellicht gaande het jaar ongedekt blijken te zijn.. Wij zijn blij dat er een sluitend beeld is gepresenteerd, voor wat het waard is. Want wij moeten opmerken dat de dekking op vele fronten boterzacht lijkt en we de conservatieve manier van begroten die we eigenlijk voorstaan (zoals afgesproken in het coalitieakkoord alhier) maar mondjesmaat terug zien. Ik doel hierbij op de inboeking van een 5/6 deel NUON, de inschatting van de salariskosten, geen frictiekosten, inschatting van de bouwleges, afdekken van tekorten in het meerjarenbeeld door onttrekkingen uit de reserves en zo zijn er nog een aantal posten te noemen.

Aan de andere kant staan hier ook een aantal zaken tegenover die waarschijnlijk wel wat positiever uit zullen gaan vallen. Dit in combinatie met het feit dat de situatie is zoals die is, we de eerste maanden in de nieuwe gemeente pas echt gaan zien hoe alles is opgebouwd en hoe het er gezamenlijk uit komt te zien maakt dat wij akkoord gaan het verzoek deze nota, inclusief de bijstellingsnota te gaan gebruiken voor de op te stellen beleidsarme begroting.

Beleidsarm? Betekent dit dat wij in de nieuwe raad dan straks niets kunnen doen? Dat wij als PvdA niet verder kunnen gaan met hetgeen we in de afgelopen periode in Alkemade collegiaal met de andere partijen en een gedreven college hebben kunnen uitvoeren? O nee! Niets is minder waar. Wel realiseren we ons dat we niet verder kunnen gaan met het socialiseren van de gemeente. Afgelopen periode hebben we ontstellend veel kunnen investeren in de toekomst, de kwaliteit van de leefomgeving, beleidsmatig invulling kunnen geven aan de wens echt een inhaalslag te gaan maken op het gebied van betaalbaar bouwen en fysiek kunnen investeren en verengingen en haar accommodaties. Ik noem hierbij het Cultureel Centrum in Nieuwe Wetering, Sporthal Alkemade West, Kunstgrasvelden, investeringen bij de hockey, wegenonderhoud is aangepakt en kunnen we nog een tijdje doorgaan. Een zeer hoge maat van overheidsbemoeienis. In het algemeen belang is door de samenleving geïnvesteerd voor de samenleving. Dit soort investeringen, en zeker het tempo waarop, zal wat geminderd gaan worden in de nieuwe gemeente. Maar ook zonder geld kunnen wij een verschil maken en zien u graag aan onze zijde.

We zullen zeer kort op de gemaakte woningbouwafspraken zitten. Kaderstellend zullen we de markt gaan dwingen écht sociaal te gaan bouwen en in de leefomgeving te investeren. Ook zal iedereen om partner te kunnen zijn, zowel in het Braassemmerland als bij bijvoorbeeld de Beukenlaan en het centrumplan Leimuiden, maatschappelijk moeten investeren en haar verantwoordelijkheid nemen. Kies je er bijvoorbeeld voor niet sociaal te bouwen, dan koop je dat af via een afdracht aan het sociaal woningbouwfonds waarmee de gemeente elders in de gemeente de sociale taakstelling kan realiseren. Ook draagt iedereen, die in deze gebieden aan de gang gaat, een verantwoordelijkheid over het complete plan incl. alle voorzieningen, ontsluiting en andere kwaliteiten. Samenleven doe je niet alleen, maar met en voor elkaar. Direct in de begroting heeft dit niet altijd invloed, maar kaderstellend valt er wat te kiezen.

.....

Voorzitter, niet alles wat wij doen kan op luid gejuich rekenen. Zeker gekoppeld aan de het Braassemmerland moeten wij, als partij die verantwoordelijkheid draagt, in het algemeen belang een aantal niet zo populaire besluiten nemen. Wij luisteren naar iedereen, staan open voor suggesties en hebben n.a.v. vele gesprekken onze mening op onderdelen gewijzigd en/of genuanceerd. Maar, vraag de slager niet te stoppen met vlees verkopen. Vraag ons niet te stoppen met het pleitten voor sociale woningbouw. Vraag ons niet te stoppen met het pleitten voor zorgwoningen en vraag ons niet het gebied in te richten met minder kwaliteiten op het gebied van openbaar groen, parkeren, fatsoenlijke infrastructuur en eerlijke prijzen voor grondeigenaren (onafhankelijk van of er een woning of een sloot gepland staat op je grond). Ook zullen wij niet pleiten voor een plan met 12 miljoen te kort. Dat laten wij aan andere over in deze raad.

In ruil voor onze wensen en eisen (budgetneutrale uitvoering) moeten wij op andere gebieden impopulair zijn. Moeten wij pleitten voor een, overigens niet door ons verzonnen, aantal woningen (waarvan alles betaald moet worden) en een bepaalde bouwsnelheid. Wij krijgen daar kwaliteiten en voorzieningen in het gebied voor terug, maar realiseren ons dat dit niet voor iedereen leuk is. We staan open voor suggesties en zodra blijkt dat, met behoud van de gestelde prioriteiten er mogelijkheden zijn de snelheid

te temperen of het aantal woningen naar beneden bij te stellen zijn wij uw partner. Wij zijn niet per definitie voor 2250 woningen, wel voor financiële haalbaarheid en betaalbare woningbouw voor onze inwoners.

Ander thema.

De noodzakelijke uitbreiding van de N207. Dit moet op de agenda. Niet alleen vanwege de enorme problemen in de doorstroming nu al, maar straks nadat de overslag bij de kruising met de N11 gerealiseerd gaat worden zal dit nog grotere consequenties hebben voor de hoeveelheid verkeer. Partijen mét een netwerk zijn hiervoor noodzakelijk in de raad. Dit zal regionaal, provinciaal en landelijke aangekaart moeten worden. Wij zijn de lobby reeds intensief gestart binnen onze partij en willen dit graag voortzetten. Hetzelfde netwerk boren we nu overigens veelvuldig aan als het gaat om het behoud van het groene hart, het toegankelijk maken van het gebied, de regionale infrastructuur, een regionale verbetering van het openbaar vervoer, regionaal oppakken van de bedrijventerrein behoefte, gebiedsmarkering maar ook zeker de strijd tegen de eventuele komst van hoogspanningsmasten bij Nieuwe Wetering. Dat is onze inzet de komende tijd. Niet direct via deze gemeentebegroting, maar genoeg te doen voor de raad.

Daarnaast controlerend. Er staan grote dossiers op stapel. Beukenlaan en het Braassemmerland zijn hiervan zeer duidelijke voorbeelden. De colleges hebben in de volle breedte veel bereikt, maar communiceren is niet hun ding, dit geldt voor beide gemeenten. Vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling hebben we hier al ruim bij stil gestaan en een onvoldoende uitgedeeld. Helaas ging het niet altijd beter. Te laat of niet publiceren van onderdelen van de Braassemmerland plannen, gebrekkige communicatie rondom uitbreiding gemeentehuis, mensen die bedreigd worden met onteigening voelen zich nog altijd maar mondjesmaat gehoord en niet serieus genomen, bewoners rondom de te ontwikkelen Breede School hebben het gevoel de boot gemist te hebben in de communicatie en een enorm gebrek aan draagvlak aan het Noord en Zuideinde voor de plannen die in dat gebied op stapel staan. Het nieuw te vormen college zal hierover met de raad veel duidelijkere afspraken moeten maken en wij als raad moeten hierover echt kaders stellen welke afrekenbaar zijn. Er zal verbetering komen in de communicatie, hierop kunt u ons aanspreken en zullen wij het college op aanspreken. Maar ook de hand in eigen boezem, dit kunnen we straks pas doen nadat we hier zelf afspraken over hebben gemaakt met hen. Nu roepen wij, en met ons meerdere in de raad, dat het fout gaat, dat is nogal makkelijk. Meer feedback, uitleg en kaders over het hoe dan wel, dat zal voor een volgend college erg plezierig zijn denk ik. Wij pleiten voor een bestuurlijke klankbordgroep communicatie en kaders waar wij het college dan steviger op kunnen controleren, want zo gaat het niet goed. Het moet en zal beter.

Een ander speerpunt van ons zijn verenigingen en vrijwilligers. Zoals eerder gezegd, volop investeren in accommodaties zal er de komende jaren wat minder bij zijn. Wel in onze dienstverlening richting deze partijen kunnen wij flinke slagen maken. Denk hierbij aan het aanpakken van de omslachtigheid rondom vergunning aanvragen, soms 3 of 4 vergunningen voor een kleinschalige activiteit. Dienstverlenende opstelling als het gaat om afvoer van hout en/of afval. Positief medewerking verlenen aan nevenactiviteiten van bijvoorbeeld de voedselbank. Een portaal waarmee vraag en aanbod gemakkelijk kan worden gekoppeld, een evenementenagenda, een consulent die assisteert bij subsidieaanvragen naar externen toe, doelsubsidies waarmee organisaties gestimuleerd worden voor speciale doelgroepen of buiten haar accommodatie activiteiten te organiseren. En ga zo maar door. Hier is nog een wereld te winnen. Daarnaast zijn er een aantal organisaties, zowel in Jacobsvoude als in Alkemade, die door

grootschalige woningbouwplannen qua accommodatie in haar voortbestaan worden bedreigd. Wij voelen ons verantwoordelijk voor deze organisaties, deze klus komt op ons bord en heeft onze aandacht. Wij doelen hier bijvoorbeeld op de scouting in Leimuideren en de gebruikers van de Ignatiuschool.

Daarnaast gaan wij voor een nieuwe stijl van besluitvorming, een voorstel hiertoe heeft u ontvangen. Laagdrempelig en toegankelijk.

Lokale invulling van WMO beleid, dichtbij de burger. En een sociaal en ruimhartig beleid voor diegene die ons het hardste nodig hebben.

Dit is zomaar een greep uit de onderwerpen die in de komende periode, buiten de begroting om, op ons bordje komen. Uit deze onderwerpen zal blijken dat ook zonder cijfers de balans kan worden opgemaakt. Uitgaande van onze beginselen en prioriteiten zie ik werk genoeg en hebben we er zin in om werk te maken van de gemeente Kaag en Braassem. Samen sterk duurzaam en sociaal! Daar kunt u op ons aanspreken.

Dan de begroting zelf. We gaven al weg dat wij in hoofdlijnen om de genoemde redenen akkoord zullen gaan met dit stuk. Wel een aantal vragen en opmerkingen:

1. We kiezen voor een bepaald belastingtarief. Uitgaande van huidige tarieven zijn er een aantal staatjes gemaakt. U stelt nu voor te kiezen voor een variant waar we de reserve precario van Jacobswoude inzetten om te komen tot een gelijkmatige bijstelling van de ozb tarieven. Dat lijkt sympathiek en is het misschien ook. Waar wij op gewezen zijn is de methodiek van taxeren. Beide gemeenten brengen een getaxeerde waarde in gekoppeld aan een vastgesteld tarief. Als er op verschillende wijzen is getaxeerd is het op één hoop schuiven dit bedrag waarschijnlijk helemaal niet eerlijk. Zou het niet beter zijn het eerste jaar, (en mag dit?), uit te gaan van de huidige taxaties en tarieven, direct na de fusie, of wellicht zelfs nu direct, te starten met het op één en dezelfde manier van taxeren waarna je een eerlijke harmonisatie kan doen. Dit lijkt onze voorkeur te hebben.
2. Indien dit niet is toegestaan, is het dan mogelijk het huidige tarieven te blijven gebruiken? Het eerste jaar gebruiken voor hertaxatie en pas in 2010, het moment waarop de precariobelasting wellicht vervalt, die reserve in te zetten voor gematigde invoering?
3. Wij menen dat er volgens de wet elk jaar getaxeerd moet worden (her-taxaties vroeger om de vijf jaar maar vanwege de koppeling met de belastingopgaven al enige tijd elk jaar). Onze vraag is: wie doet/doen die taxaties voor de nieuwe gemeente? Is het één van de twee bureaus of worden ze beide (in hun oude vorige gemeente) ingezet? Zijn er contractuele verplichtingen aan deze bureaus en wie maakt de keuze voor welk bureau? Is dit de Raad of is het gedelegeerd aan het college? Wordt het een globale (her)taxatie of een volledige? Wij vinden dat er gekozen moet worden voor één bureau, ongeacht de wijze van taxeren. Dit kun je nl in de tariefstelling corrigeren en een volledige (her)taxatie om een eerlijke verdeling in de nieuwe gemeente te bereiken...
4. De raad heeft weinig ruimte voor nieuw beleid. We zullen creatief moeten zijn. We weten nu al dat er 4 partijen mee gaan doen met de verkiezingen. Gezien de grootte van de nieuwe gemeente zouden wij er voorstander van zijn het bestuur te laten bestaan uit maximaal 3 wethouders. Indien we hier nu een afspraak over maken kunnen we i.i.g. € 80.000 vrijmaken

- voor nieuw beleid. Dit legt op ons allen een verantwoordelijkheid straks met de onderhandelingen, ook bij onszelf als bestuur moeten wij kritisch zijn.
5. Eén van de redenen om te fuseren was op termijn een efficiëntere organisatie te kunnen hebben. Al redelijk snel is er op de personeelslasten (volgens de projectleider) een fikse bezuiniging te halen. Op deze korte termijn lijkt deze taakstelling (meer dan 6 ton) ambitieus maar nemen we graag over, met één voorwaarde. Deze bezuiniging mag niet ten koste gaan van de geboden kwaliteit richting de burger. Als je de functieboeken bekijkt lijkt er bezuinigd te worden op bijvoorbeeld het klacht en meldpunt. In onze ogen één van de paradepaardjes van de gemeente. Het werkt zeer goed en effectief. Behoud dit soort functies!
 6. Ook mag er niet zonder overleg met de raad over gegaan worden tot afstoting, of op afstand zetten, van gemeentelijke diensten zoals bijvoorbeeld de groenvoorziening. Wij zijn, bijna per definitie, tegenstander van uitbesteden. Dit gaat vrijwel altijd ten koste van de kwaliteit en de dienstverlening en is op termijn zelden goedkoper (ik verwijs naar vuilophaal en rioleringswerkzaamheden).
 7. Op langere termijn zouden we de ambitie/efficiency graag meer zien toenemen en dit in de meerjarenbegroting ook terug willen zien. Juist op de wat langere termijn zou de fusie grote organisatie en efficiency voordelen moeten bieden. Qua belastingniveau zitten we in de top van Nederland. Dit gecombineerd straks met een beleidsarme begroting, lees: Een gemeente met weinig output. Daar gaat dus niet samen en moet anders. Als we veel betalen moeten we veel doen, zoals de laatste jaren. Maar we gaan niet in de top van betalend Nederland zitten voor een gemeente die beleidsarm presteert. Dat moet dus in balans komen en zelfs al, vooruitlopend op de kerntakendiscussie, in de meerjarenbegroting tot uiting komen. Kan hier een reactie op gegeven worden.

Voorzitter, tot zover in eerste instantie. Dank u wel.